

Datum van
inontvangstneming

:

19/12/2025

Zaak C-689/25 [Łuneka]ⁱ

Verzoek om prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 oktober 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 oktober 2025

Verzoekende partij:

Bank BPH S.A.

Andere partijen in het geding:

KP

PP

Zaaknummer **XXVIII C 13087/23**

BESLISSING

[OMISSIS]

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen) [OMISSIS]

heeft na ter raadkamerzitting [OMISSIS] kennis te hebben genomen van

een rechtsvordering van **Bank BPH spółka akcyjna, gevestigd te Gdansk,**

tegen **KP en PP**

tot betaling

beslist:

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

- I. Krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moeten artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en het beginsel van doeltreffendheid in het kader van een door een verkoper met een consument gesloten kredietovereenkomst die in haar geheel nietig is verklaard op grond dat zij oneerlijke bedingen bevat zonder welke zij niet kan voortbestaan, aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen nationale rechtspraak op grond waarvan een door de consument afgelegde verklaring van verrekening van zijn vordering ter zake van de hoofdvordering terugwerkende kracht heeft tot op het tijdstip waarop die vordering opeisbaar is geworden, wat de gevolgen tenietdoet van het feit dat het door de verkoper verschuldigde bedrag niet tijdig is betaald en ertoe leidt dat de wettelijke verdragingsrente die de consument zonder verrekening van de verkoper had moeten ontvangen niet verschuldigd is?

- II. [OMISSIS]

[OMISSIS]

MOTIVERING

- 1 **Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding en relevante feiten**
- 2 Op 13 maart 2007 is tussen GE Money Bank, een naamloze vennootschap naar Pools recht gevestigd te Gdansk (de rechtsvoorgangster van verzoekster), en verweerders voor een bedrag van 237 520,26 Poolse zloty (PLN) een aan de Zwitserse frank (CHF) gekoppelde kredietovereenkomst gesloten. [OMISSIS]
- 3 De bank heeft een krediet ten bedrage van in totaal 242 662,96 PLN uitgekeerd. [OMISSIS] Tot 27 november 2023 heeft de bank van de kredietnemers een bedrag van in totaal 283 421,42 PLN als afbetaling ontvangen.
- 4 Op 3 juli 2022 heeft de bank van de kredietnemers een brief ontvangen waarin zij is verzocht een bedrag van 151 885,72 PLN aan hen terug te betalen op grond dat met de afbetaling van de lening uitvoering was gegeven aan een nietige kredietovereenkomst.
- 5 Op 22 december 2023 heeft de bank van de kredietnemers een brief ontvangen waarin zij is verzocht een bedrag van 131 535,70 PLN aan hen terug te betalen op grond dat met de afbetaling van de lening uitvoering was gegeven aan een nietige kredietovereenkomst.

- 6 Bij brief van 5 januari 2024 hebben de kredietnemers ten aanzien van de bank een verklaring van verrekening afgelegd volgens welke de vordering van de bank tot terugbetaling van de tegenwaarde van de hoofdsom van het krediet ten bedrage van 242 662,96 PLN moest worden verrekend met hun eigen vorderingen, namelijk:
- ten eerste, een vordering van 131 535,70 PLN uit hoofde van de tegenwaarde van de krediettermijnen die zij in het tijdvak van 25 april 2007 tot en met 25 augustus 2010 en van 27 november 2019 tot en met 27 november 2023 hadden betaald;
  - ten tweede, een vordering van 27 488,19 PLN uit hoofde van de wettelijke verpagingsrente over het tijdvak van 4 juli 2022 tot en met 5 januari 2024 ten aanzien van een bedrag van 151 885,72 PLN;
  - ten derde, een vordering van 151 885,72 PLN uit hoofde van de tegenwaarde van de krediettermijnen die zij in het tijdvak van 26 augustus 2010 tot en met 26 november 2019 hadden betaald.
- 7 [OMISSIS] Bij dagvaarding van 30 september 2021 hebben de kredietnemers [OMISSIS] verzocht vast te stellen dat er geen rechtsbetrekking is voortgevloeid uit de door partijen gesloten kredietovereenkomst en de bank te veroordelen tot betaling aan hen van een bedrag van 151 885,72 PLN, vermeerderd met de wettelijke verpagingsrente. Deze zaak is behandeld door de Sąd Okręgowy w Warszawie, die bij vonnis van 3 maart 2025 [OMISSIS] heeft vastgesteld dat op basis van de kredietovereenkomst van 13 maart 2007 tussen partijen geen rechtsbetrekking bestaat (punt 1), de bank heeft veroordeeld tot betaling aan de kredietnemers van een bedrag van 68 246,65 PLN, vermeerderd met de wettelijke verpagingsrente voor de periode van 6 januari 2024 tot de dag van betaling (punt 2) en de vordering voor het overige heeft afgewezen (punt 3) [OMISSIS]. Ter onderbouwing van dat vonnis heeft de Sąd Okręgowy w Warszawie overwogen dat de door de partijen gesloten kredietovereenkomst oneerlijke bedingen bevat zonder welke zij niet kan worden uitgevoerd, zodat die overeenkomst nietig is en er uit die overeenkomst geen rechtsbetrekking voortvloeit. De Sąd Okręgowy heeft de vordering van een verklaring voor recht dan ook toegewezen. De vordering tot betaling is echter slechts gedeeltelijk toegewezen, aangezien de Sąd Okręgowy van oordeel was dat de verklaring van verrekening van de kredietnemers ertoe had geleid dat hun vordering gedeeltelijk teniet was gegaan.
- 8 De onderhavige procedure is ingeleid door de bank, die bij dagvaarding van 26 september 2023 heeft gevorderd dat de kredietnemers zouden worden veroordeeld tot betaling van een bedrag van 242 662,96 PLN, vermeerderd met de wettelijke verpagingsrente vanaf de datum van betekening van het afschrift van de dagvaarding tot de dag van betaling. [OMISSIS] Op 30 januari 2024 hebben de kredietnemers een verweerschrift ingediend, waarin zij hebben geconcludeerd tot verwerping van het beroep en onder meer een exceptie van verrekening hebben

opgeworpen. Op 25 augustus 2025 heeft de bank een memorie neergelegd waarin zij haar dagvaarding gedeeltelijk heeft ingetrokken en haar vordering in zoverre heeft gewijzigd dat zij thans veroordeling van de kredietnemers tot betaling van de volgende bedragen vordert:

- 27 488,19 PLN als terugbetaling van een deel van de hoofdsom van de lening, vermeerderd met de wettelijke verdragingsrente vanaf 5 december 2023 tot de dag van betaling;
- 2 055,95 PLN aan gekapitaliseerde wettelijke verdragingsrente over het bedrag van 215 174,77 PLN, vermeerderd met wettelijke verdragingsrente vanaf de datum van betekening aan de kredietnemers van een afschrift van het betrokken processtuk tot de dag van betaling.

Ter onderbouwing van deze vordering heeft de bank gesteld dat zij de verklaring van verrekening van de kredietnemers voor een bedrag van 215 174,77 PLN aanvaardt. De bank betwist daarentegen op grond van artikel 499 Kodeks cywilny (burgerlijk wetboek) de geldigheid van de verklaring van verrekening voor een bedrag van 27 488,19 PLN, dat wil zeggen de gekapitaliseerde verdragingsrente.

9 Toepasselijke bepalingen

10 Pools recht

11 **Ustawa-Kodeks cywilny (burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (Dz. U. nr. 16, volgnr. 93, zoals gewijzigd) (hierna: „k.c.”)**

12 Een rechtshandeling die in strijd is met de wet of die tot doel heeft om de wet te omzeilen is nietig, tenzij een toepasselijke bepaling anders voorschrijft, met name wanneer die bepaling erin voorziet dat de nietige bedingen van de rechtshandeling worden vervangen door de relevante bepalingen van de wet (artikel 58, lid 1).

13 Bedingen in een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld binden de consument niet, indien zijn rechten en verplichtingen worden vormgegeven op een wijze die in strijd is met wat betaamt in het maatschappelijke verkeer en een kennelijke schending van zijn belangen vormt (oneerlijke contractuele bedingen). Dat geldt niet voor de bedingen over de voornaamste prestaties van de partijen, waaronder de prijs of de vergoeding, indien deze ondubbelzinnig zijn geformuleerd (artikel 1, lid 1).

14 Indien een beding de consument overeenkomstig lid 1 niet bindt, blijven partijen gebonden door de overeenkomst zonder dat beding (artikel 1, § 2).

15 Bij de beoordeling of een contractueel beding in overeenstemming is met de goede zeden moet worden uitgegaan van de situatie op het tijdstip waarop de overeenkomst is gesloten, rekening houdend met de inhoud ervan, de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten en de overeenkomsten die

verband houden met de overeenkomst waarin het onderzochte beding is opgenomen (artikel 385²).

- 16 Eenieder die zonder rechtsgrond ten nadele van een ander een vermogensvoordeel heeft verkregen, is verplicht om hem dit voordeel terug te geven in natura en, indien dit niet mogelijk is, om de waarde ervan te vergoeden (artikel 405).
- 17 Het bepaalde in de voorgaande artikelen is met name van toepassing op een onverschuldigde prestatie (artikel 410, lid 1).
- 18 Een betaling is onverschuldigd indien degene die deze heeft verricht daartoe niet verplicht was of niet gebonden was ten aanzien van de begunstigde, of indien de grondslag van de betaling is weggevallen of het doel van de betaling niet is bereikt, of indien de rechtshandeling waarbij de betaling wordt verlangd nietig was en na de betaling niet geldig is geworden (artikel 410, lid 2).
- 19 Wanneer de termijn voor de prestatie niet is vastgesteld of niet voortvloeit uit de aard van de verbintenis, moet de prestatie onverwijld worden verricht nadat de schuldenaar daartoe is aangemaand (artikel 455).
- 20 Indien de schuldenaar in gebreke blijft bij de geldelijke nakoming, kan de schuldeiser rente vorderen voor de periode van de vertraging, zelfs indien hij geen schade heeft geleden en de vertraging te wijten is aan omstandigheden waarvoor de schuldenaar niet verantwoordelijk is (artikel 481, lid 1).
- 21 Indien de vertragingsrentevoet niet is gespecificeerd, is wettelijke rente verschuldigd ten belope van de som van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski vermeerderd met 5,5 procentpunt. Indien een hoger rentetarief voor de schuld wordt gehanteerd, mag de schuldeiser evenwel vertragingsrente tegen dat hogere tarief eisen (artikel 481, lid 2).
- 22 Wanneer twee personen ten aanzien van elkaar zowel schuldenaar als schuldeiser zijn, kan elk van hen zijn vordering verrekenen met die van de wederpartij indien beide vorderingen betrekking hebben op geldsommen of naar soort bepaalde zaken van dezelfde kwaliteit en indien beide vorderingen opeisbaar zijn en voor een rechter of een andere overheidsinstantie kunnen worden gebracht (artikel 498, lid 1).
- 23 Door verrekening vallen de vorderingen tegen elkaar weg tot het bedrag van de lagere vordering (artikel 498, lid 2).
- 24 Verrekening geschiedt door middel van een verklaring aan de wederpartij. De verklaring heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden (artikel 499).
- 25 **Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29)**

- 26 De lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in het nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan (artikel 6, lid 1).
- 27 De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers (artikel 7, lid 1).
- 28 **Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing – verband tussen de prejudiciële vraag en de beslechting van de zaak door de verwijzende rechter**
- 29 De kredietovereenkomst bevat oneerlijke contractuele bedingen (artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13) en kan zonder die bedingen niet voortbestaan (artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13), derhalve is de overeenkomst nietig (artikel 58, lid 1, k.c.). Dat houdt in dat de contractpartijen elkaar alle prestaties moeten terugbetalen die op grond van de overeenkomst zijn verricht (artikel 405 k.c., gelezen in samenhang met artikel 410, lid 1, k.c.). Derhalve moeten de kredietnemers de tegenwaarde van de uitgekeerde hoofdsom ten bedrage van 242 662,96 PLN aan de bank terugbetalen en moet de bank de tegenwaarde van de afgeloste krediettermijnen ten bedrage van 283 421,42 PLN terugbetalen. Bij brief, betekend aan de bank op 3 juli 2022, hebben de kredietnemers de bank verzocht om een bedrag van 151 885,72 PLN aan hen te betalen, zodat hun vordering moet worden geacht opeisbaar te zijn geworden (artikel 455 k.c.) en de bank voor het tijdvak van 4 juli 2022 tot op de dag van betaling ook wettelijke verdragingsrente over dat bedrag van 151 885,72 PLN verschuldigd is (artikel 481, leden 1 en 2, k.c.).
- 30 Om deze zaak te kunnen beslechten moet antwoord worden gegeven op de vraag welke rechtsgevolgen moeten worden verbonden aan de verklaring van verrekening die de kredietnemers op 5 januari 2024 hebben afgelegd. Door de verrekening van vorderingen vallen de vorderingen tegen elkaar weg tot het bedrag van de lagere vordering (artikel 498, lid 2, k.c.); een verklaring van verrekening heeft terugwerkende kracht tot het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden (artikel 499, tweede volzin, k.c.). Bijgevolg dient de verwijzende rechter te beoordelen of de verklaring van de consumenten over de verrekening van de hoofdvordering, vermeerderd met de rente, tot gevolg heeft gehad dat die rente niet meer verschuldigd is.
- 31 De aflossingstermijnen die door de kredietnemers op grond van de nietige kredietovereenkomst zijn betaald, bedragen in totaal 283 421,42 PLN. Bij vonnis van 3 maart 2025 heeft de Sąd Okręgowy w Warszawie de bank veroordeeld tot terugbetaling aan de kredietnemers van een deel van deze aflossingstermijnen ten bedrage van 68 246,65 PLN. [OMISSIS] Het resterende deel van de aflossingstermijnen van de lening, ten bedrage van 215 174,77 PLN, is door de kredietnemers verrekend. Voor zoverre staat de geldigheid van de verklaring van

verrekening tussen partijen vast en roept deze geen twijfel op bij de verwijzende rechter. Tussen partijen is echter in geding – en daarom gaat het in de overwegingen van de verwijzende rechter – of de verklaring van verrekening van de kredietnemers geldig was met betrekking tot de vordering van 27 488,19 PLN van wettelijke verpagingsrente over het bedrag van 151 885,72 PLN voor de periode van 4 juli 2022 tot en met 5 januari 2024. Volgens de kredietnemers kon de verklaring van verrekening de gekapitaliseerde verpagingsrente omvatten, zodat hun verklaring van verrekening ook geldig was met betrekking tot het bedrag van 27 488,19 PLN en de vordering van de bank tot betaling van dat bedrag bijgevolg moet worden afgewezen omdat de schuldvordering van de bank tot dat bedrag teniet was gegaan. De bank voert daarentegen aan dat de indiening door de kredietnemers van een verklaring van verrekening ten bedrage van 151 885,72 PLN tot gevolg heeft gehad dat de kredietnemers geen aanspraak konden maken op wettelijke verpagingsrente over dat bedrag en zij die rente (ten bedrage van 27 488,19 PLN) dus niet konden verrekenen, aangezien de verklaring van verrekening overeenkomstig artikel 499 k.c. terugwerkende kracht heeft tot het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden, dat wil zeggen vanaf het tijdstip waarop de vordering van de kredietnemers opeisbaar is geworden, zodat het recht van de bank op betaling van dat bedrag niet was tenietgegaan.

- 32 Kortom, het antwoord op de vraag welke rechtsgevolgen de verrekening van de wettelijke verpagingsrente samen met de hoofdsom in het licht van de bepalingen van richtlijn 93/13 heeft, is van invloed op de vraag of de bank recht heeft op betaling van een bedrag van 27 488,19 PLN van de kredietnemers, zodat de beslissing over dit bedrag afhangt van het antwoord van het Hof van Justitie.
- 33 **Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing – ten gronde**
- 34 In de k.c. is bepaald dat verrekende schuldvorderingen betrekking moeten hebben op geldsommen of naar soort bepaalde zaken van dezelfde kwaliteit en dat de schuldvorderingen opeisbaar moeten zijn en voor een rechter of een andere overheidsinstantie moeten kunnen worden gebracht (artikel 498, lid 1, k.c.). Bovendien moet de schuldeiser jegens de wederpartij een verklaring van verrekening afleggen (artikel 499, eerste volzin, k.c.). De kredietnemers hebben aan al deze vereisten voldaan. Bijgevolg moet worden vastgesteld welke rechtsgevolgen moeten worden verbonden aan de door de kredietnemers afgelegde verklaring van verrekening.
- 35 Door de verrekening van vorderingen vallen deze tegen elkaar weg tot het bedrag van de lagere vordering (artikel 498, lid 2, k.c.); een verklaring van verrekening heeft terugwerkende kracht tot het tijdstip waarop de verrekening mogelijk is geworden (artikel 499, tweede volzin, k.c.). Verrekening is mogelijk vanaf het tijdstip waarop is voldaan aan alle voorwaarden van artikel 498, § 1, k.c. en derhalve met name wanneer de ter verrekening overgelegde vordering opeisbaar is geworden (in de nationale rechtspraak wordt aangegeven dat, anders dan volgens de letterlijke bewoordingen van deze bepaling, alleen de ter verrekening

overgelegde schuldvordering opeisbaar moet zijn en dat de niet-opeisbaarheid van de tegenvordering niet aan de verrekening in de weg staat).¹

36 In de nationale rechtsleer staat te lezen: „Wegens de terugwerkende kracht van een verklaring van verrekening worden de rechtsgevolgen die zich hebben voorgedaan tussen het ogenblik waarop de staat van verrekenbaarheid is ingetreden en het ogenblik waarop de verklaring is overgelegd geacht zich niet te hebben voorgedaan. Deze gevolgen omvatten een aantal effecten die voortvloeien uit vertraging en verzuim, zoals de verplichting om vertragingsrente te betalen (artikel 481 k.c.)”² De regeling van artikel 499 k.c. is gebaseerd op de vroegere regeling van het Poolse recht die was opgenomen in artikel 254, lid 2, van de

¹ Zie:

- uitspraak van de Sąd Najwyższy (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Polen; hierna: „SN”) van 21 januari 2004 in zaak IV CK 362/02,
- uitspraak van de SN van 3 april 2014 in zaak V CSK 242/13,
- uitspraak van de SN van 5 maart 2019 in zaak II CSK 41/18.

² Zie: A. Rzetecka-Gil [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna*, LEX/el. 2011, artikel 499, punt 31, alsmede:

- A. Janiak [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna*, 2e ed., red. A. Kidyba, Warschau 2014, art. 499, punt 9,
- A. Olejniczak, *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań - część ogólna*, deel 6, hoofdstuk 10, lid 61, randnummer 66,
- T. Wiśniewski [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna*, 2e ed., red. J. Gudowski, Warschau 2018, art. 499, punt 9,
- W. Kurowski [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna* (artikelen 353 en 534), ed. M. Frasz, M. Habdas, Warschau 2018, artikel 499, punt 9,
- M. Gutowski (ed.), *Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz*, artikelen 353-626, 3e ed., Warschau 2022, artikel 499, randnummer 6,
- E. Gniewek, P. Machnikowski (ed.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, 11e ed., Warschau 2023, artikel 499 k.c., randnummer 11,
- G. Sikorski [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, ed. J. Ciszewski, P. Nazaruk, Warschau 2024, artikel 499, punt 6,
- G. Sikorski [in:] *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany*, ed. P. Nazaruk, LEX/el. 2024, artikel 499, punten 7 en 16,
- M. Załucki (ed.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, 4e ed., Warschau 2024, artikel 499, randnummer 1,
- W. Borysiak (ed.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, 33e ed., Warschau 2024, artikel 499, punt 13,
- P. Machnikowski (ed.), *Zobowiązania. Część ogólna. Tom II. Komentarz*, Warschau 2024, artikel 499, randnummer 28,
- K. Szadkowski, „Potrącenie roszczeń o kary umowne ze szczególnym uwzględnieniem kar umownych naliczanych w stosunku do jednostki czasu”, PS 2023, nr. 6, blz. 82-103.

Kodeks zobowiązań (wetboek verbintenissenrecht), waarin was bepaald: „Indien de schuldenaar jegens de schuldeiser verklaart dat hij het recht op verrekening uitoefent, worden beide schuldvorderingen geacht tegen elkaar weg te vallen zodra zij voor verrekening vatbaar zijn geworden.” In de rechtsleer betreffende het burgerlijke recht staat te lezen: „Aan de regeling van de gevolgen van verrekening van artikel 254, lid 2, k.c. lag § 389 van het Bürgerliche Gesetzbuch (Duits burgerlijk wetboek) ten grondslag. Daarin is bepaald dat verrekening tot gevolg heeft dat wederzijdse schuldvorderingen komen te vervallen op het moment waarop zij voor verrekening vatbaar worden. In het licht van deze bepaling heeft een verklaring van verrekening, ondanks het rechtsvormende karakter ervan, terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop de betreffende schuldvorderingen voor verrekening vatbaar zijn geworden [T. Pfeiffer, in: *BGB Kommentar* (ed. H. Prutting, G. Wegen, G. Weinreich), blz. 664].”³

- 37 Hetzelfde standpunt wordt ingenomen in de nationale rechtspraak. Met name de SN heeft gepreciseerd: „Een jegens de wederpartij afgelegde verklaring van verrekening heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden (artikel 499 k.c.). Verrekening wordt mogelijk wanneer de zogeheten staat van verrekenbaarheid intreedt, namelijk op de datum waarop is voldaan aan de positieve voorwaarden voor verrekening die worden genoemd in artikel 498, lid 1, k.c., terwijl tegelijkertijd geen sprake is van de negatieve voorwaarden die aan verrekening in de weg staan, met inbegrip van die van artikel 505 k.c. Vanaf dat ogenblik verwerft een van de wederzijdse schuldeisers namelijk het recht om de vorderingen te verrekenen, en de gevolgen van de uitoefening van dat recht gaan terug tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden. Met andere woorden, indien de verklaring van verrekening later wordt afgelegd dan op het tijdstip waarop de vorderingen verrekenbaar zijn geworden, treden deze rechtsgevolgen van rechtswege in alsof de verklaring van verrekening door de daartoe gerechtigde schuldeiser was afgelegd op het tijdstip waarop de vorderingen verrekenbaar zijn geworden (zie uitspraak van de Sąd Najwyższy van 27 november 2003 in zaak III CK 152/02). Het tenietgaan van verrekende schuldvorderingen heeft tot gevolg dat de rechten ten aanzien van die vorderingen komen te vervallen. Vanaf het ogenblik waarop de terugwerkende kracht van artikel 498, lid 2, gelezen in samenhang met artikel 499 k.c., intreedt, dat wil zeggen vanaf de datum waarop de schuldvorderingen verrekenbaar zijn geworden, moeten de rechtsgevolgen die voortvloeien uit het vermoeden van het bestaan van die vorderingen, die later als gevolg van de verrekening teniet zijn gegaan, worden geacht nietig te zijn. Dat geldt met name voor de in rekening gebrachte rente uit hoofde van vertraging of uitstel ten aanzien van het tijdvak na de datum waarop de verrekening is ingetreden, namelijk voor het deel van elk van de wederzijdse schuldvorderingen waarvan vanaf die datum afstand moet worden gedaan. Dat effect geldt alleen niet voor de over beide tenietgegane

³ Zie P. Machnikowski (ed.), *Zobowiązania. Część ogólna. Tom II. Komentarz*, Warschau 2024, artikel 499, randnummer 2,

schuldvorderingen berekende rente die verschuldigd was tot op het tijdstip waarop de schuldvorderingen verrekenbaar zijn geworden.”⁴

- 38 Uitgaande van de hierboven uiteengezette uitlegging van artikel 499 k.c. moet worden aangenomen dat een schuldeiser die een verklaring van verrekening indient, geen wettelijke verpagingsrente over de ter verrekening aangeboden hoofdvordering kan vorderen. In het geval van een verklaring van verrekening ten aanzien van de hoofdvordering, vermeerderd met wettelijke verpagingsrente over die hoofdvordering, sorteert die verklaring geen rechtsgevolgen ten aanzien van de wettelijke verpagingsrente over de verrekende hoofdvordering.
- 39 In de onderhavige zaak betekent dat dat de kredietnemers voor de periode van 4 juli 2022 tot en met 5 januari 2024 jegens de bank geen aanspraak kunnen maken op wettelijke verpagingsrente over het bedrag van 151 885,72 PLN, zodat zij niet rechtsgeldig een vordering van 27 488,19 PLN tot betaling van die rente ter verrekening konden voorleggen. De verwijzende rechter zou de vordering van de bank, in casu een bedrag van 27 488,19 PLN, moeten toewijzen.
- 40 De verwijzende rechter vraagt zich evenwel af of de uiteengezette uitlegging van artikel 499 k.c. niet in strijd is met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 en met het doeltreffendheidsbeginsel. De uit artikel 499 k.c. voortvloeiende uitsluiting van de gevolgen van de verpaging en van de verplichting tot betaling van wettelijke verpagingsrente betekent namelijk dat de verkoper geen negatieve gevolgen ondervindt van het feit dat hij de vordering van de consument niet onmiddellijk heeft voldaan. Het is mogelijk dat deze niet-verplichting om wettelijke verpagingsrente te betalen ertoe leidt dat geen sprake is van het zogeheten afschrikkende effect dat verkopers ervan weerhoudt om oneerlijke bedingen in overeenkomsten op te nemen. Het belang van de „afschrikkende werking” is door het Hof herhaaldelijk benadrukt in zijn rechtspraak.⁵ Het Hof heeft er tevens op gewezen dat voor het bereiken van de afschrikkende werking (die voortvloeit uit artikel 6, lid 1, gelezen in samenhang met artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13) ten behoeve van consumenten moet worden voorzien in een passende terugbetalingsplicht⁶ en moet worden gewaarborgd dat de uit de nietigverklaring van een overeenkomst voortvloeiende schade niet in gelijke delen wordt gedragen⁷.

⁴ Zie uitspraak van de SN van 3 april 2014, in zaak V CSK 242/13.

⁵ Zie:

- arrest van 14 juni 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, punt 69;

- arrest van 30 april 2014, Kásler en Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, punt 79.

⁶ Zie arrest van 21 december 2016, Gutiérrez Naranjo e.a., C-154/15, C-307/15 en C-308/15, EU:C:2016:980, punt 63.

⁷ Zie arrest van 16 maart 2023., M.B. e.a. (Gevolgen van de nietigverklaring van een overeenkomst), C-6/22, EU:C:2023:216, punten 24-28.

- 41 Daarnaast vervult de wettelijke verdragingsrente verschillende belangrijke functies. Ten eerste vormt deze rente een bijzondere soort van forfaitaire schadevergoeding, aangezien het enkele feit van het gebruik van andermans geld een voordeel voor de schuldenaar en een nadeel voor de schuldeiser oplevert, gelet op de mogelijke toepassingen van het geld, waaronder de mogelijkheid om het op een rentedragende spaarrekening te plaatsen (compenserende functie). Ten tweede is wettelijke verdragingsrente een soort „civielrechtelijke sanctie” voor onbetrouwbare schuldenaren en is zij bedoeld om dergelijke schuldenaren ertoe aan te zetten om hun verplichting zo spoedig mogelijk na te komen (stimulerende, repressieve functie). Ten derde heeft de wettelijke verdragingsrente een valoriserende functie, aangezien zij de schuldeiser compenseert in verband met het verlies aan koopkracht van het geld in de loop van de tijd.⁸ De beperking van de reikwijdte van vorderingen ten aanzien waarvan de consument aanspraak kan maken op wettelijke verdragingsrente betekent dat elk van deze functies wordt verzwakt, wat mogelijk in strijd is met het doeltreffendheidsbeginsel. Een dergelijke beperking houdt namelijk in dat aan de consument het recht wordt ontnomen op compensatie voor het verstrijken van de tijd en dat voor de verkoper tegelijkertijd geen consequenties worden verbonden aan de verdraging bij het verrichten van zijn prestatie.
- 42 In de hierboven uiteengezette context zij tevens opgemerkt dat het Hof heeft aangegeven dat het in strijd is met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 en met het doeltreffendheidsbeginsel indien aan een consument in een dergelijke situatie het recht op verdragingsrente wordt ontzegd.⁹ Deze uitspraken hadden evenwel betrekking op de rechtsgevolgen die voortvloeien uit het feit dat de bank haar opschortingsrecht uitoefent (artikelen 496 en 497 k.c.), terwijl verrekening (artikelen 498 en 499 k.c.) een andere figuur van burgerlijk recht is. Niettemin verzoekt de verwijzende rechter het Hof om uitsluitel te geven over de vraag of de bepalingen van richtlijn 93/13 zich eveneens verzetten tegen een beperking van het recht van een consument om verdragingsrente te vorderen in een situatie waarin een verklaring van verrekening is afgelegd.
- 43 Daarnaast heeft de advocaat-generaal van het Hof van Justitie in zijn conclusie van 1 augustus 2025 in de zaak C-481/24 geconcludeerd: „Artikel 3, lid 1 en lid 3, onder a), en artikel 6, leden 1 en 2, van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een nationale regeling die bepaalt dat wettelijke interest

⁸ Zie A. Rzetecka-Gil, *Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna*, LEX/el. 2011, artikel 481, punten 16-21.

⁹ Zie:

- arrest van 14 december 2023, Getin Noble Bank (Verjaringstermijn voor vorderingen tot terugbetaling), C-28/22, EU:C:2023:992, punten 85 tot en met 87;

- beschikking van 8 mei 2024, Santander Bank Polska, C-424/22, EU:C:2024:398, punten 36 en 37.

voor betalingsachterstand en vergoeding voor invorderingskosten niet verschuldigd zijn aan de schuldeiser wanneer de schuldenaar zijn schuld aan de schuldeiser heeft betaald door middel van een verklaring van verrekening die is gedaan na het verstrijken van de contractueel overeengekomen betalingstermijn, met terugwerkende kracht tot het tijdstip waarop deze verrekening mogelijk werd” (punt 57). Deze conclusie heeft echter betrekking op de uitlegging van bepalingen van richtlijn 2011/7 en niet van richtlijn 93/13.

44 **Schorsing van de behandeling**

45 [OMISSIS]

[OMISSIS]